

FÖRSTUDIE: MEDBORGARDIALOG

jagvillhabostad.nu

VAD ÄR FÖRSTUDIE: MEDBORGAR

Jagvillhabostad.nu erhöll under våren 2010 ekonomiska medel från Allmänna Arvsfondens satsning **Vi deltar** för att under ett års tid genomföra en förstudie om ungas delaktighet i stadsbyggnadsprocesser.

Förstudie: Medborgardialog, som förstudien kom att kallas, genomfördes mellan mars 2010 och april 2011.

Syftet med Förstudie: Medborgardialog var att undersöka möjligheten att förbättra dialogen mellan unga boende å ena sidan och kommuner och bostadsbolag å andra sidan, så att framtida förändringsprocesser i form av till exempel stora renoveringar eller ombyggnationer kan bli mer demokratiska och inkludera unga på ett bättre sätt än idag.

Förstudiens huvudmål var således att ta fram nya eller förbättrade metoder eller verktyg som kan underlätta dialog samt leda till att ungas deltagande och inflytande i förändringsprocesser som påverkar deras stad och boende ökar.

VARFÖR ÄR DET AV INTRESSE FÖR JAGVILLHABOSTAD.NU?

Jagvillhabostad.nu är övertygade om att ungas ökade deltagande i samrådsprocesser både kan höja processernas kunskapsnivå och stärka dess legitimitet. I förlängningen skulle det kunna leda till förbättrade planer som tar hänsyn till ungas behov och önskemål. Politiker och byggbransch måste vidga synen på vilka som faktiskt utgör målgruppen för såväl bostadsbyggandet som samhällsbyggandet i stort. Med det sagt är unga alltså inte en homogen grupp och vi hoppas att den här förstudien ytterligare förtydligar det. Vår ansats är därför att etablera levande dialoger och inspirera till vidare arbete med frågorna hellre än att slå fast fakta om hur unga tänker.

Detta informationsblad är en sammanfattning av rapporten **Vi vill, berätta bara hur** som presenterar resultatet från Förstudie: Medborgardialogi sin helhet. Förstudien är det första steget i jagvillhabostad.nu:s fortsatta arbete med medborgardialog. Vår förhoppning är att den ska ligga till grund för kommande arbete med att övervinna hinder för ungas deltagande i medborgardialoger. I skrivande stund arbetar vi med att utveckla en fortsättning som ska titta närmare på frågeställningar som: “leder ökad kunskap till ökat engagemang” samt “leder ökat engagemang till ökat inflytande”.

VAR GENOMFÖRDES STUDIEN?

Förstudie: Medborgardialog genomfördes i bostadsområdena Holma i Malmö och Alby i Botkyrka. De två områdena valdes då de båda stod, och fortfarande står, inför stora förändringar i form av nybyggnationer och uppbyggningar.

Områdena valdes också med hänsyn till var jagvillhabostad.nu har sina lokalavdelningar. Dels för att underlätta för förstudiens förankring i organisationen. Dels för att det är i landets storstäder som utmaningarna för bostadsmarknaden är som störst.

HUR GENOMFÖRDES STUDIEN?

Genomförandet av Förstudie: Medborgardialog bestod till stor del av fokusgruppsamtal med unga i åldrarna 15 till 26 i respektive område. Vi träffade en grupp bestående av cirka 10 unga i vardera område vid sex tillfällen under hösten 2010.

Mötena innehöll inslag av intervjuer, kunskapsöverföring och workshops. Tillsammans gick vi igenom områdenas fysiska utveckling och deltagarnas tankar om att medverka i denna utveckling diskuterades. Deltagarnas fick sedan under de sista mötena ta fram metoder för dialog som de själva skulle lockas av att delta i.

Samtalen från referensgruppsmötena sammanställdes och vidarebefordrades till ett par, i förväg utvalda, lokala aktörer från kommun och bostadsbolag som hade möjlighet att reflektera över, och kommentera dessa.

Mottagare till dessa sammanställningar, och således dialogpartner till studien, var i Malmö representanter från stadsbyggnadskontoret och stadskontoret, Hyllie stadsdelsförvaltning och Riksbyggen Bostad. I Botkyrka var Botkyrkabyggen knutna till studien och från kommunen var områdesutvecklaren i Alby samt kommunens demokratiutvecklare aktiva dialogpartners.

VILKA FRÅGOR SÖKTE JAGVILLHABOSTAD.NU SVAR PÅ?

- Vilka är **förutsättningarna** för ungas engagemang?
- Vilka **hinder** finns för att unga ska **vilja** delta i förändringsprocesser som påverkar deras stad och boende?
- Vilka **hinder** finns för att unga ska **kunna** delta i förändringsprocesser som påverkar deras stad och boende?
- Vilka **möjligheter finns idag** för unga att delta i förändringsprocesser som påverkar deras stad och boende?
- Hur **ser unga** på dagens möjligheter att delta i förändringsprocesser som påverkar deras stad och boende?
- Hur kan dagens möjligheter till deltagande **förbättras eller förändras**?
- Vilka möjliga **nya vägar/forum/metoder för dialog** finns?

VAD BLEV RESULTATET?

Målet med förstudien var att finna lösningar på ett etablerat problem. Vi ville inte bara förstå de bakomliggande anledningarna till varför så få unga engagerar sig i stadsbyggnadsprocesser, vi ville även finna metoderna som skulle lösa dessa problem. Vi hittade inga nya och revolutionerade metoder, men vi lyssnade till vad unga människor i området Holma och Alby hade att säga om ämnet, och vi fann en hel massa ingångar som förhoppningsvis kan leda till att vi i framtiden kan få se fler unga engagerade i stadsbyggnadsfrågor.

Ett viktigt resultat från studien är att fokusera på metoder specifikt framtagna för att passa unga inte är det rätta sättet att angripa problemen. Dels kan det kan vara problematiskt att använda sig av metoder specifikt riktade till unga i alla dialoger som unga kan finna intressanta då denna studie visar, likt tidigare studier och projekt, att unga inte enkom är intresserade av att delta i vad man traditionellt kan kalla ungdomsfrågor. Utformningen av till exempel bostäder och stadsbelysning är av lika stort intresse att säga sin åsikt om som om fotbollsplaner.

Dels visar Förstudie:Medborgardialog att unga är öppna att för att använda de metoder som kommuner erbjuder alla sina invånare oavsett ålder. Studien visar även att det finns ett stort behov av att det erbjuds en mångfald av dialogverktyg och arenor för dialog när fysisk stadsutveckling ska diskuteras.

1. FYLL KUNSKAPSLUCKOR

Ett av de tydligaste och största hindren för en ökning av ungas deltagande i stadsbyggnadsprocesser fann vi i en bristande kunskap om vilka vägar som finns tillgängliga för unga att påverka sin kommuns utveckling genom, samt i bristen på kunskap om vilka fysiska förändringar som planeras.

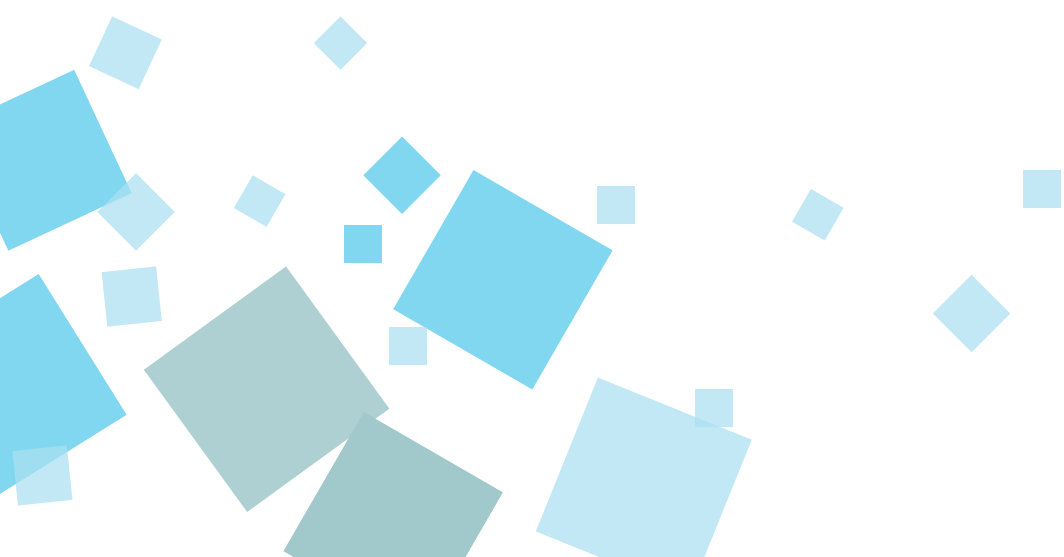
Den bristande kunskapen om hur man kan delta aktivt i sin kommun hindrar inte bara deltagarna från att vara aktiva medborgare, den kan således även bidra till ett i framtiden fortsatt lågt deltagande i politiken och i medborgardialoger och eventuellt även ge fortsatt bränsle åt gruppen ”klagare” i samrådsprocesser. Att kontinuerligt få information om de fysiska förändringar som planeras i sitt närområde i ett tidigt skede skulle enligt denna förstudie kunna leda till att unga känner sig mer delaktiga i sitt områdes utveckling och således även kan känna att det skulle finnas en större anledning att delta i utveckling av den.

2. TYDLIG OCH SNABB ÅTERKOPPLING

Studien visar att en ung persons insats, räknat i tid och kunskapsintag, är mycket hög i relation till den vinst ett eventuellt deltagande i stadsbyggnadsprocesser skulle kunna ge.

Resultatet visar att återkoppling till deltagare som varit med och deltagit i fysiska förändringar i många fall varit bristfällig och att detta har skapat en ovilja och olust att engagera sig i framtida projekt. Att vara tydlig med målet och syftet med en eventuell dialog med unga, samt vara tydlig med vad man som deltagare faktiskt kan påverka, anser vi som mycket viktigt i dialog med unga.

Denna studie visar att man som deltagare i fysiska förändringar gärna vill se resultat av sitt deltagande, oavsett hur stort eller litet resultatet är. En anledning, menar deltagarna är, att en ung människas livssituation består av ett större mått av ovisshet angående den egna framtid än en vuxens.

3. PRATA INTE BARA OM UNGDOMSGÅRDAR OCH FOTBOLLSPLANER

I likhet med tidigare undersökningar visar vår studie att unga visst inte är intresserade av vad som traditionellt kan kallas ungdomsfrågor och att intresset för att vara med och påverka den fysiska omgivningen i det egna bostadsområdet är stort. Bostadsbyggande, utformningar av parker och belysning var viktiga frågor att diskutera för deltagarna i studien. Minst lika viktiga som fotbollsplaner och ungdomsgårdar.

Studien visar samtidigt att vissa frågor inom stadsbyggnation kan anses vara mindre intressanta för unga att delta i än andra. Fysiska planer som förväntas stå färdiga långt fram i tiden är av mindre intresse att delta i än de som står färdigt inom en snarare framtid. Bostadsbyggandet är dock ett undantag och deltagarna menar sig vara intresserade av att delta i utformningen av sitt områdes framtida bostadsbestånd trots långa besluts- och genomförandeprocesser. En av anledningarna till detta var att många av deltagarna såg sig själva bo i området senare i livet.

4. ANVÄND ER AV SKOLAN

Vår studie visar tydligt att unga själva anser att skolan är viktig i arbetet med att ökas ungas engagemang och intresse för stadsbyggnadsfrågor. Hur en planprocess går till och när man som medborgare har möjlighet att påverka den är komplicerade frågor som kräver mer förkunskap än vad en ung person besitter.

Deltagarna i denna studie menar att skolan är en bra arena för att lära sig mer om komplicerade frågor. Dels av anledning att man är van att ta in sådan information i skolan. Dels för att den diskussion man tror är nödvändig för att man ska få ett grepp om processerna är en naturlig del av skolans arbets-sätt. Skolan är inte bara en bra plats för att väcka engagemang men också en viktig plats för att sprida information om områdets fysiska planer vidare.

5. TA HJÄLP AV UNGA FÖR ATT NÅ UNGA OCH NYTTJA GRUPPTRYCKET

Ett återkommande ämne under genomförandet av studien visade sig vara vikten av kompisars inflytande. Vad kompisar har för intressen, vad de gör på sin fritid och vilka sidor de besöker på nätet har stort inflytande på deltagarnas val och handlingar i vardagen. Kompisarna beskrivs som den bästa spridaren av information och den effektivaste påverkaren.

Att kommuner och bostadsbolag bör ta hjälp av detta positiva grupptryck som finns inbyggd i dessa sociala relationer våra unga deltagare beskriver, är självklart lättare sagt än gjort. Vi ser till exempel att kommuner och bostadsbolag i allt större utsträckning letar sig in på sociala nätverk delvis för att nå en ung målgrupp. Samtidigt visar vår studie att man som ung inte behöver vara mottaglig för information från dessa avsändare ens på ett forum som man använder mycket. Om man vill nå fram med ett budskap är det viktigare vem som förmedlar informationen än vilka kanaler som används för att förmedla den. Men mycket i denna studie visar att det är via kompisar engagemang skapas och att kompisar har inflytande över att engagemang bibehålls. Man bör alltså reflektera över vilka man som tjänsteman eller politiker vänder sig när man vill engagera unga i den lokala politiken. Man kan inte bara rikta sig till de som redan är engagerade. De redan engagerade har redan engagerade kamrater och är troligtvis de som har närmast att engagera i en fråga utan att bli specifikt uppsökt.

6. ERBJUD ERSÄTTNING

Vår förstudie visar att erbjuda ersättning för ungas deltagande kan vara ett effektivt tillvägagångssätt för att öka ungas delaktighet i kommunens utveckling både på kort och på lång sikt.

Ekonomiska ersättningen för deltagande beskrevs av deltagarna som ett tecken på att deltagarnas åsikter var av stor vikt för oss som organisation och fick således deltagarna att känna sig behövda och viktiga. Vår bedömning är att den ekonomiska ersättningen var viktig i valet att delta i studien men att ersättningens betydelse minskade ju fler möten som genomfördes.

Från utvärderingarna kan vi också avläsa att deltagarnas intresse i stadsbyggnadsfrågor, och deras självskattade benägenhet att i större utsträckning delta i sitt områdes utveckling i större grad i framtiden, ökade under genomförandet av studien. Vi bedömer att detta resultat bör vara applicerbart på andra sammanhang där dialog med unga om lokal stadsutveckling är efterfrågansvärt och att ekonomisk ersättning initialt i ett projekt kan leda till ett större intresse för dessa frågor även ur ett mer långsiktigt perspektiv.

7. MÖT UNGA ÖGA MOT ÖGA

Denna studie pekar på att det fysiska mötet är viktigt i arbetat för att öka ungas delaktighet i stadsbyggnadsprocesser. Mötet öga mot öga erbjuder möjligheten att fråga om saker man inte förstår samtidigt som man kan diskutera med andra och ta in deras perspektiv. Att möta politiker och tjänstemän i verkliga livet inger också en känsla av att ens åsikter är värdefulla och att ungas åsikter faktiskt spelar roll.

Den sociala aspekten av det fysiska mötet talar också för dess fördel. Vår studie visar att unga har lättare att se sig själva påverka i grupp snarare än att agera ensam för förändring. Resultatet visar att den sociala aspekten är väldigt viktig i valet om och vad man väljer att engagera sig i.

HUR KAN RESULTATET ANVÄNDAS?

Att dra generella slutsatser om vad unga tycker och tänker om det egna deltagandet i stadens utveckling är självklart inte möjligt utifrån genomförd studie, och inte heller efterfråganvärt. Unga är ju inte en homogen grupp som tycker och tänker lika.

Den första rekommendationen för alla som är intresserade av ungas perspektiv i en fråga måste således vara – fråga de unga i din kommun, de kommer inte säga samma saker som unga i grannkommunen.

Målet är att resultatet från denna studie kan agera inspirerande och vägvisande för kommuner och bostadsbolags arbete med att inkludera unga i stadsbyggnation. Genom att ge en bild av hur intresse, kunskap och engagemang kan hänga samman, samt ge en inblick i vad en ung människa upplever för hinder inför ett eventuellt deltagande i fysiska förändringsprocesser hoppas vi politiker och byggbransch kan vidga synen på vilka som utgör målgruppen för bostadsbyggandet såväl som samhällsbyggandet i stort.

Resultaten kan även användas som ett riktmärke för hur jagvillhabostad.nukan arbeta vidare med ungas låga representation i processer som rör fysisk planering och som diskussionsunderlag för hur hinder för ungas deltagande kan överbryggas.

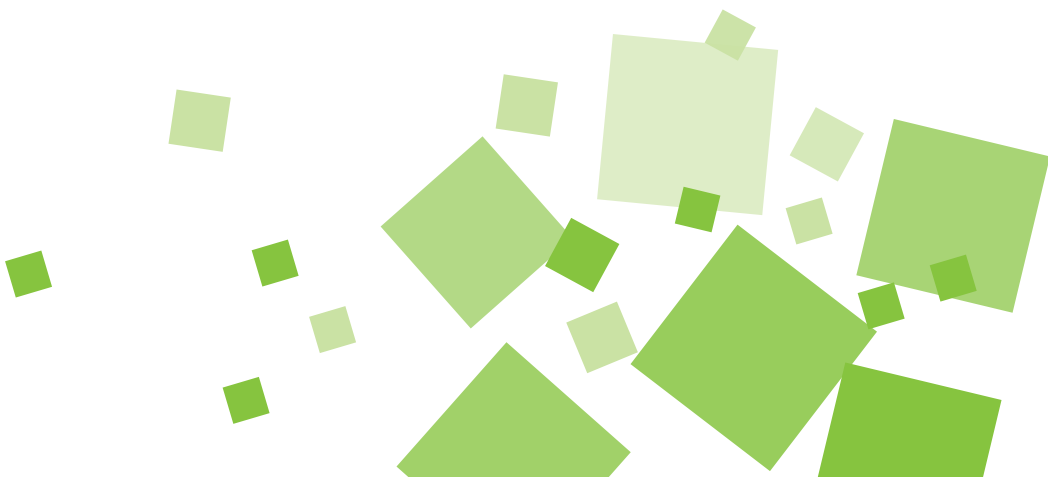

VAR KAN JAG LÄSA MER?

I resultatrapporten **Vi vill, berätta bara hur**, finner du en mer ingående redogörelse av förstudien. Rapporten finns att ladda ner på www.jagvillhabostad.nu, eller att beställa genom info@jagvillhabostad.nu

En utvärdering av genomförandet av Förstudie: Medborgardialog har även sammanställts och kan även den beställas genom info@jagvillhabostad.nu

Om du är intresserad av hur det går med det nya projektet som tar avstamp i resultatet från Förstudie: Medborgardialog, hör av dig till oss så berättar vi mer!

KONTAKT

jagvillhabostad.nu
byggmer.nu
info@jagvillhabostad.nu

facebook.com/jagvillhabostad.nu
twitter.com/jagvillhabostad

jagvillhabostad.nu

